

חנן פורת (היינץ פניגר)

ג' אדר תרע"ב

21.2.1912

ט' טבת תשנ"ד

23.12.1993

חנן נולד בטנוב, הוריו שמואל ואסתר ולו אח אחד. באותה תקופה היתה העיר שייכת לממלכה האוסטרו-הונגרית. המשפחה היתה מסורתית אך לא אדוקה. אביו עסק במסחר. בשנות מלחמת העולם הראשונה עברה המשפחה לפראג. צ'כיה, ובסיום המלחמה השתקעה בגרמניה בבאד פירמונט, שם למד חנן עשר שנים בגימנסיה הריאלית. בסיום בית הספר למד בבית מסחר באותה עיר ובהנובר, גם עבד שם בבית מסחר. ב-1934 יצא להכשרה לריגה אחר כך לשלזיה עילית ולמינכן. ב-1936 עלה חנן ארצה יחד עם אלינור והם הצטרפו לקבוצת החוגים במעיין. החיים היו קשים ולא לפי המושגים של שני אנשים אוהבי סדר ודייקנות כמותם. הם הביאו איתם ציוד ומעבדה קטנה לצילום ויחד התמסרו לתחביבם. בין השאר הנציחו את הנוף ואת החיים במעיין. חנן עבד במחצבה בסלילת כבישים. בבית השיטה נולדו ילדיהם זורון ונורית. כעבור זמן התפרקה המסגרת המשפחתית וחנן התקשר לרות פרסנר ז"ל. אחרי מותה בנה את ביתו מחדש עם רות אילן. הוריו של חנן גורשו לפולין בתקופת הנאצים ונספו בשואה. חנן, בעל כשרון טכני רב, עבד ב"הסורגים" וב"פעמי שיטים" וב"חרושת מתכת", בתיקוני שעונים, רדיו וטלויזיות. במקום עבודה זה היה מוכן לעזור לכל הפונים אליו בכל דבר, גדול כקטן, שדרש תבונת כפיים, סבלנות, דייקנות וכושר המצאה, וכל זה בחיוך ובמאור פנים. חנן אהב מוסיקה ואמנות, בצעירותו אף צייר. בשנים האחרונות לקה בליבו. בכל זאת המשיך בעבודתו ובחיים תקינים. חנן נפטר אחרי התקף לב. בן שמונים ואחת היה במותו.

שלם מזרחי

כ"ב שבט תרע"ד

18.2.1914

כ"א שבט תשנ"ד

2.2.1994

שלם נולד בדמשק, סוריה, הוריו יהודה ושמחה ולו שני אחים ושלוש אחיות. המשפחה היתה מסורתית ושלם נהג ללכת עם אביו לבית הכנסת ולהקשיב לתפילות ולהתדיינות בגמרה. כשהמצב הכלכלי בסוריה הורע נסע אביו לארגנטינה. עם שובו פתח חנות לשטיחים ודברי טקסטיל ועסקיו צלחו, אולם הוא נפטר בגיל צעיר ועול הפרנסה נפל על האם. שלם למד ב"חדר". ועל אף נאמנותו למסורת ולנוהגי הבית, היה מנעוריו חבר בתנועת "החלוץ" האסורה בסוריה, ופעל שם במסירות. נכון תמיד לעשות ולעזור. מאחר שאמו התנגדה לכך נמרצות בגלל הסכנה הכרוכה בפעילות זו, עשה כל זאת בהסתר. בגיל שבע-עשרה הצטרף שלם אל שלושה נערים ראשוני "החלוץ" הסורי, התגנב איתם לארץ בגבול הצפון. הם הגיעו לכפר גלעדי, לאיילת השחר ומשם לרמת-רחל. לבקשת אמו נסע דודו אחריו והחזירו לביתו. שלם לא נואש וב-1932 עלה שוב. הוא הגיע לקבוצת החוגים שליד המעיין השתלב יפה והיה אהוב על הכל. תוך עבודה בסלילת כביש מסחה-עפולה, חש בירכו, בבית חולים הושם בגבס לשם ריפוי. כל יום הביאו את מיטתו לתורשה שליד המעיין ושם טיפלו בו. ב-1935 חלה בקדחת וחיו היו בסכנה, אך הוא התגבר והבריא. ב-1943 התחתן שלם עם טלילה ונולדו להם אפרת, יהודה ודליה. בשבת השחורה נכלא ונשלח עם שאר החברים רפית. ארבעים שנה עבד כנהג משאית, בהובלת תוצרת חקלאית. נהג מסור ודייקן. עובד קשה, נוסע בין כפרים ערביים בימי סכנה וכן בשיירות לירושלים הנצורה ב-1948. כשנאלץ לוותר על הנהיגה בשל מצב בריאותי, עבר לזיתיה. שלם, אדם צנוע, שקט ומסביר פנים. אחרי מות טלילה, שקד על משק הבית, בישל ורכז את משפחתו סביבו, כשחלה במחלה ממארת גברו יסוריו והמוות גאלו. בן שמונים פחות יום אחד, היה במותו.

צבי מלר

כ' אב תרע"ו

כ"ו שבט תשנ"ד

19.8.1916

7.2.1994

צבי נולד בעיר קלן, גרמניה, הוריו אברהם ויהודית, שבאו מפולין לפני מלחמת העולם הראשונה. שישה בנים ובנות היו במשפחה. האב היה חייט במקצועו והבית היה דתי. כילד היה צבי מעורה בסביבה הגרמנית, שיחק עם ילדי השכנים ואהב לשחק כדורגל. בגבור השפעת הנאצים התנכלו לו ילדים מהנוער ההיטלראי. בעקבות סיפורים בבית הספר על שחיתות שנעשו ביהודים בזמנים עברו, חלם חלומות זוועה ונתקף בפחדים. בגיל צעיר מאד הצטרף צבי לתנועת נוער יהודית-חילונית, למרות איסור ההורים. כל שאיפתו היתה לעלות לארץ. אביו רצה שילמד חייטות אבל צבי דווקא למד אצל אופה וניסה ארבע פעמים לברוח מהבית ולגנוב את הגבול להולנד כדי לצאת להכשרה חקלאית, בעיקר בענף הרפת. גם אביו השלים עם דרכו. בגיל שמונה עשרה על צבי לארץ יחד עם חברים אחרים מההכשרה ההולנדית ל"קבוצת החוגים" ליד מעייין-חרוד. כאן החל לעבוד במאפייה, גויס לעתלית ולסדום, היה שומר שדות ומשנת 1939 עבד ברפת. בעבודה משותפת בענף, הכיר את גאולה והם נישאו. נולדו להם נירה יהודה חנן ויהודית. בני המשפחה של צבי גורשו לפולין ואבדו שם בשואה.

לאחר מות גאולה התקשר צבי עם רחל שבאה אלינו מאלונים. צבי התמסר לרפת בכל מאודו. היה מוען לבוא בכל שעה, ביום ובלילה. יודע הכל, טורח ויועץ, מעמיד דור רפתנים צעיר בידע ובדוגמא אישית. קושר קשרים עם בני הגילים השונים. צנוע ומסביר פנים. אירוע מוחי ריתק את צבי לכיסא גלגלים. הוא עשה מאמצים כדי להשתקם אך מצבו התדרדר. סבל רב סבל בערוב ימיו. בן שבעים ושבע היה במותו.

רחל פלגי

ד' תשרי תרע"ג

15.9.1912

י"ז סיוון תשנ"ד

27.5.1994

רחל נולדה בשנת 1912 ברומניה. בילדותה עברה את תלאות מלחמת העולם הראשונה. אביה גויס לצבא וחזר רק בתום המלחמה. מגיל צעיר, בהשפעת שליחים מארץ ישראל. ניצת בה רעיון הציונות. איחה ואחיותיה הגדולים כבר עלו ארצה הדרכים לא חוקיות. ב-1933 עלתה אף היא נערה בגפה. רחל חייתה שלוש שנים בקיבוץ גורדוניה, שהיה אז בנס-ציונה, וחיי הקיבוץ שבו את ליבה. הרצון להביא אליה את הוריה מרומניה אילץ אותה לעבור לחיפה ולצבור פרוטה לפרוטה למטרה זו. בתקופה זו ניהלה את מטבח הפועלים בחיפה. הכירה את חיים, הם הקימו משפחה ונולדו להם שתי בנות ובן. בינתיים הצליחו ההורים להגיע ארצה והצטרפו אל חיים ורחל, לביתם. הבית כולו, היה אז דירת חדר אחד. הצפיפות היתה רבה והמצב קשה. ההורים לא עמדו והחליטו לחזור לרומניה. בסופו של הדבר, הם נספו בשואה. אהבתה של רחל לחיי הקיבוץ הביא את המשפחה שוב לקיבוץ – אשדות יעקב שם היו חבריה להכשרה ושם חייתה המשפחה עשר שנים, עד לתקופת הפילוג. ב-1951 חזרו לבת-גלים. בשנת 1977 הצטרפו חיים ורחל לאורה בתם בבית השיטה והתערו בחיי החברה ובעבודה כחברים לכל דבר. רחל, שהיתה בה חריצות ותבונת כפיים עבדה בכל עבודה נדרשת. תחילה במטבח ולאחר מכן במחסן הבגדים בתיקונים ובחדר התגמיר. בשנת 1985 נפטר בעלה חיים ורחל נותרה לבדה. אישה קטנה צנועה וחרוצה. אם אוהבת וסבתא מסורה, שלא נכנעה למגבלותיה והתמידה בכל שעשתה, ככל שעמד לה כוחה. כך נזכרה.

עמי כהן

1937

י"ד תמוז תשנ"ד

23.6.1994

עמי נולד בשנת 1937 בכפר קטן בצפון מרוקו. משפחתו התגוררה בשכונה של יהודים וניהלה אורח חיים יהודי מסורתי. הוריו עבדו לפרנסת המשפחה, הילדים גודלו ע"י סבתם. עמי, הבכור, תפקידו היה לשמור ולהגן אל אחיו הקטנים מכל פגע. הוא למד בבי"ס אליאנס בכפר, שרוב המורים היו יהודים ולמדו בו עברית ותורה לצד השפה הצרפתית. בתקופת ילדותו החלה תנועת ההתקוממות במרוקו כנגד השלטון הזר, על כל השלכותיה ועמי, חי את מאורעות התקופה. בשנת 1954 והוא בן ארבע-עשרה עלה עמי במסגרת "עליית-הנוער". בדרך התעכבו במחנה של הסוכנות במרסיי שבצרפת. עם עלייתו נשלח היישר לקיבוץ כפר סאלד. קשיי ההסתגלות והקליטה שם היו רבים. הוא אומץ בידי משפחה, עבד בפלחה והתגבר על הקשיים. בשנת 1959 עלו הוריו ארצה והתגוררו בקריית-גת. בארץ, למרות הקשיים הרבים, עבדו הוריו ופרנסו את משפחתם בכבוד. בגיל שבע-עשרה התגייס לצבע. כצנתן במבצע קדש נפצע קשה בפניו, נשקפה סכנה לראייתו אולם היא חזרה אליו. עם גמר השירות הצבאי התגייס למשמר הגבול והוצב בבית-שאן. עיקר עיסוקו היה, הצבת מארבים בגבול עם ירדן. בתקופה זו נישא עמי לאליס ונולד בנם שמעון. לאחר שלוש שנים עבר קורס חוקרים והחל לשרת בבית-שאן, בתפקידי חוקר, שיטור תנועה, ותובע. לצורך עבודתו, הועבר לתל-אביב שם שירת שלוש שנים, אח"כ חזר לבית-שאן. ב-1974 הכיר את כרמלה והם הקימו את משפחתם בבית-השיטה. עד 1981 שרת במשטרה. כאשר לקה בליבו עזב את השירות והשתלב בעבודה במשק. נולד הבן אשל ועמי התערה בתוכנו והיה כאחד מאיתנו. ע השנים התדרדרה בריאותו אף יותר,

הוא שותק ונאלץ להתמודד במגבלות שהציבה לו בריאותו. הכרנו אותו
כאיש חברותי, ער לנעשה סביבו. אב מסור לבניו. שמח לתרום ולעזור.